

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ nr. 27/ 2015

privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 976 din data de 29 decembrie 2015

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. b), coroborate cu prevederile art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 258 alin. (1) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 51 alin. (4)-(6) și ale art. 105-110 din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 15 alin. (7) și (8), ale art. 35, art. 81 alin. (2) și (3) și ale art. 83 lit. d) din Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 1 alin. (6) din Legea nr. 74/2015 privind administratorii de fonduri de investiții alternative, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 51, art. 173 alin. (1) lit. k) și ale art. 179 alin. (4) din Legea nr. 237/2015 privind autorizarea și supravegherea activității de asigurare și reasigurare, în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din cadrul ședinței din data de 16 decembrie 2015,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1.- (1) Prezenta normă se aplică auditorilor financiari care desfășoară activitate de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, denumită în continuare A.S.F., respectiv stabilește condițiile de avizare a auditorilor financiari, precum și cerințele de informare referitoare la auditul financiar al entităților menționate care activează în sectorul instrumente și investiții financiare, sectorul asigurări-reasigurări și în sectorul sistemului de pensii private.

(2) Entitățile prevăzute la alin. (1) care intră sub incidența prevederilor prezentei norme sunt: societăți de servicii de investiții financiare; societăți de administrare a investițiilor;

organisme de plasament colectiv; Fondul de compensare a investitorilor; operatori de piață/sistem; depozitari centrali; case de compensare; contrapărți centrale; administratori de fonduri de investiții alternative, societăți de asigurare și/sau reasigurare; fonduri de pensii administrate privat și administratorii acestora; fonduri de pensii facultative și administratorii acestora.

(3) Prevederile prezentei norme nu se aplică brokerilor de asigurare și/sau reasigurare care au obligația auditării situațiilor financiare anuale potrivit criteriilor de mărime stabilite în conformitate cu reglementările contabile specifice, precum și agenților de marketing autorizați/avizați să desfășoare activități în sectorul sistemului de pensii private conform prevederilor legale aplicabile.

(4) Prevederile prezentei norme nu se aplică societăților de servicii de investiții financiare care nu îndeplinesc cumulativ pe parcursul a cel puțin unei luni din anul calendaristic aferent exercițiului financiar vizat următoarele criterii:

a) societăților de servicii de investiții financiare prevăzute la art. 7 alin. (2) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, care înregistrează o medie a activelor în custodie la sfârșitul ultimelor 4 trimestre anterioare încheierii contractului de audit financiar mai mică de 30 milioane euro;

b) societăților de servicii de investiții financiare prevăzute la art. 7 alin. (3) și (4) din Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare;

c) societăților de administrare a investițiilor care nu desfășoară activitățile prevăzute de art. 5 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2012 privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și societățile de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 10/2015, cu modificările ulterioare, și care înregistrează o medie a activelor în administrare la sfârșitul ultimelor 4 trimestre anterioare încheierii contractului de audit financiar mai mică de 15 milioane euro.

(5) Activitatea de audit financiar desfășurată la entitățile prevăzute la alin. (4) se realizează în conformitate cu Protocolul încheiat între Autoritatea de Supraveghere Financiară și Camera Auditorilor Financieri din România.

Art. 2. - În sensul prezentei norme, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. actuar - persoana fizică înregistrată în Registrul actuarilor, în conformitate cu prevederile legale;

2. audit financiar - activitatea efectuată de auditorii financieri în vederea exprimării unei opinii asupra situațiilor financiare sau a unor componente ale acestora, exercitarea altor misiuni de asigurare și servicii profesionale potrivit standardelor internaționale de audit și altor reglementări adoptate de Camera Auditorilor Financieri din România. Auditul financiar cuprinde și auditul statutar, desfășurat potrivit legii;

3. auditor financiar - persoana care dobândește această calitate în condițiile legii;

4. Camera Auditorilor Financiari din România, denumită în continuare C.A.F.R. - persoana juridică autonomă înființată potrivit legii, care funcționează ca organizație profesională de utilitate publică fără scop patrimonial și este autoritatea competentă care organizează, coordonează și autorizează desfășurarea activității de audit financiar în România;

5. entități de interes public - persoanele juridice clasificate astfel de legislația în vigoare;

6. legături strânse - situația în care două sau mai multe persoane fizice sau juridice au legături sub formă de:

a) participație, care înseamnă deținerea în mod direct sau indirect a cel puțin 20% din drepturile de vot sau din capitalul social al unei societăți;

b) control, care înseamnă relația dintre societatea-mamă și o filială sau o relație similară între orice persoană fizică sau juridică și o societate comercială; orice filială a unei filiale va fi considerată o filială a societății-mamă, care este în fapt entitatea care controlează aceste filiale; se consideră legătură strânsă și situația în care două sau mai multe persoane fizice sau juridice sunt legate permanent de una și aceeași persoană printr-o relație de control;

7. partener-cheie de audit:

a) auditorul financiar desemnat de o firmă de audit pentru o anumită misiune de audit ca fiind responsabilul principal pentru efectuarea auditului financiar în numele firmei de audit; sau

b) în cazul auditului financiar al unui grup, cel puțin auditorul statutar care este desemnat de o firmă de audit ca fiind responsabilul principal pentru efectuarea auditului financiar la nivelul grupului și auditorul financiar care este desemnat ca fiind responsabilul principal la nivelul filialelor importante; sau

c) auditorul financiar care semnează raportul de audit;

8. piață supravegheată - piețele supravegheate de către A.S.F., respectiv piața instrumentelor și investițiilor financiare, piața asigurărilor-reasigurărilor și piața sistemului de pensii private;

9. sectoare de supraveghere financiară - sectorul instrumente și investiții financiare, sectorul asigurări-reasigurări și sectorul sistemului de pensii private.

Art. 3. - (1) Activitatea de audit financiar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) se efectuează asupra situațiilor financiare anuale/consolidate, de către auditorii financiari, persoane juridice care au făcut obiectul avizării de către A.S.F.

(2) A.S.F. poate impune entităților prevăzute la art. 1 alin. (2) efectuarea unui audit în alte scopuri decât cel prevăzut la alin. (1) și poate stabili cerințele aplicabile în situația respectivă, în conformitate cu standardele profesionale aplicabile tipului de serviciu solicitat.

Art. 4. - Auditorul financiar avizat de către A.S.F. care efectuează misiuni de audit la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) are obligația respectării cerințelor de conduită etică și profesională prevăzute de legislația aplicabilă în acest sens.

Art. 5. - Auditorii financiari care intră sub incidența prezentei norme pot presta activitate de audit financiar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) numai cu respectarea prevederilor prezentei norme și a tuturor reglementărilor în materie de audit.

CAPITOLUL II

Avizarea auditorului financiar

SECȚIUNEA 1

Condiții pentru avizarea auditorului financiar

Art. 6. - În vederea desfășurării activității de audit financiar, auditorii financiari care și-au manifestat intenția de a desfășura activitate de audit financiar la entitățile menționate la art. 1 alin. (2) au obligația de a solicita avizarea de către A.S.F. în acest sens.

Art. 7. - (1) Auditorul financiar este avizat de către A.S.F. dacă îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) să fie membru activ al C.A.F.R. cu experiență în exercitarea profesiei de cel puțin 4 ani;

b) să dețină calificativul maxim "A" obținut la ultima evaluare realizată de către C.A.F.R.;

c) activitatea desfășurată în domeniul auditului financiar și responsabilitățile exercitate în cadrul acesteia să conducă la concluzia că are o bună reputație profesională locală sau internațională, după caz, și experiență în domeniul ce va fi supus auditului financiar;

d) să fi funcționat anterior solicitării avizării minimum 4 ani, cu excepția persoanelor juridice rezultate dintr-o fuziune/divizare, caz în care acest termen include și funcționarea persoanei/persoanelor juridice din care acestea provin;

e) să nu fi fost sancționat disciplinar printr-o decizie rămasă definitivă în ultimii 3 ani de către autoritățile competente care supraveghează activitatea acestora;

f) să nu fi fost sancționat de către autoritățile române sau străine din domeniul financiar cu interdicția de a desfășura activități în sistemul financiar-bancar ori cu interdicția temporară de a desfășura astfel de activități;

g) să aibă încheiat un contract de asigurare de răspundere civilă profesională, în conformitate cu normele privind asigurarea pentru risc profesional emise de C.A.F.R.; A.S.F. nu își asumă responsabilitatea privind conformitatea contractului de asigurare de răspundere civilă profesională cu normele privind asigurarea pentru risc profesional emise de C.A.F.R.;

h) să nu se afle într-o situație de incompatibilitate sau conflict de interese prevăzută de legislația în vigoare;

i) să nu se afle în situația de a solicita o nouă avizare după ce i-a fost retrasă avizarea în condițiile prevăzute la art. 20 lit. a) și f);

j) auditorul financiar persoană juridică să dispună de minimum 3 persoane angajate membri activi ai C.A.F.R.;

k) să utilizeze, după caz, serviciile unui expert în auditarea sistemelor informatice care deține certificarea CISA "Certified Information Systems Auditor";

l) să aibă în componența echipei de audit cel puțin un actuar, pentru misiunile de audit efectuate la entități care activează în sectorul asigurări-reasigurări și, dacă este cazul, și pentru misiunile de audit efectuate la entități care activează în sectorul sistemului de pensii private.

(2) Condițiile prevăzute la lit. a), c), e), și f) sunt aplicabile și pentru partenerii-cheie de audit.

(3) Prevederile alin. (2) nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private.

SECȚIUNEA 2

Documentația necesară avizării auditorului financiar

Art. 8. - Auditorii financiari care solicită avizarea ca auditori financiari ai entităților prevăzute la art. 1 alin. (2) trebuie să facă dovada îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 7. prin depunerea la Registratura A.S.F. a următoarelor documente:

a) document eliberat de către C.A.F.R. care atestă calitatea de auditor financiar persoană juridică valabil, pe anul în curs;

b) certificat constatator emis de Oficiul Național al Registrului Comerțului, cu starea la zi a persoanei juridice, în original;

c) document eliberat de C.A.F.R. care să cuprindă mențiuni referitoare la calificativul acordat;

d) contract de asigurare de răspundere civilă profesională, valabil pentru exercițiul financiar în cauză, în copie;

e) cazier judiciar și cazier fiscal, în original;

f) dovada achitării taxei de avizare, în condițiile prevăzute de Regulamentul nr. 16/2014 al Autorității de Supraveghere Financiară privind veniturile Autorității de Supraveghere Financiară;

g) curriculum vitae, semnat și datat, precum și documentele prevăzute la lit. a), c), e) și k) pentru partenerul-cheie de audit;

h) lista persoanelor angajate cu contract individual de muncă, membri activi C.A.F.R., pentru care se va prezenta și dovada deținerii calității de angajat, respectiv copia contractului individual de muncă;

i) contract individual de muncă/contract de prestări servicii și curriculum vitae, în copie, pentru actuar;

j) contract individual de muncă/contract de prestări servicii, curriculum vitae și certificat CISA, în copie, pentru expertul în auditarea sistemelor informatice;

k) declarație pe propria răspundere sub semnătură olografă din care să rezulte că nu a fost sancționat/nu a primit interdicții din partea autorităților române sau străine privind activitățile de audit financiar desfășurate în ultimii 3 ani;

l) declarație pe propria răspundere, sub semnătura olografă, în forma prezentată în anexele nr. 2, 3 și 4, după caz, în funcție de aplicabilitatea în cadrul fiecărui sector de supraveghere financiară;

m) chestionar, completat și semnat, în forma prezentată în anexa nr. 5.

Art. 9.- (1) Depunerea documentației pentru avizarea auditorilor financiari la Registratura A.S.F. se efectuează anual în perioada 3 ianuarie - 1 iulie și va fi însoțită de o cerere întocmită conform anexei nr. 1, în care se va preciza sectorul de supraveghere financiară în care activează entitatea ce va fi supusă auditului financiar.

(2) Auditorii financiari care nu se încadrează în prevederile alin. (1) nu vor putea încheia contractele de audit prevăzute la art. 23 alin. (1) lit. a).

(3) În situația în care auditorul financiar a fost avizat pentru a desfășura activitate de audit financiar în cadrul unui sector de supraveghere financiară și își manifestă intenția să efectueze activități de audit financiar și în cadrul celorlalte sectoare de supraveghere financiară, transmite cererea întocmită conform anexei nr. 1, însoțită doar de documentele specifice solicitate pentru acele sectoare de supraveghere financiară.

Art. 10. - (1) Pentru auditorul financiar avizat care își manifestă intenția de a efectua o misiune de audit la o entitate care activează în același sector de supraveghere financiară, documentația prevăzută la art. 8 va fi înlocuită cu chestionarul pentru auditorul financiar prevăzut în anexa nr. 5 și cu declarațiile prevăzute în anexele nr. 2, 3 și 4, după caz, însoțite de documentele doveditoare pentru situația în care au intervenit modificări.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private.

SECȚIUNEA 3

Analiza solicitării de avizare a auditorilor financiari de către A.S.F.

Art. 11. - Emiterea de către A.S.F. a avizului pentru auditorii financiari se efectuează în termen de 30 de zile de la înregistrarea dosarului complet al acestora.

Art. 12.- (1) Orice solicitare de informații suplimentare sau de modificare a documentelor prezentate inițial întrerupe termenul prevăzut la art. 11. Depunerea documentelor nu poate fi efectuată mai târziu de 30 de zile de la data solicitării A.S.F., în caz contrar se consideră că auditorul financiar a renunțat la solicitare.

(2) În situația în care documentele depuse sunt incomplete, ilizibile, precum și în lipsa unor documente se solicită completarea sau înlocuirea acestora, după caz.

Art. 13. - A.S.F. poate solicita C.A.F.R. informații suplimentare cu privire la auditorii financiari care solicită avizarea de către A.S.F.

Art. 14. - (1) Neîndeplinirea condițiilor prevăzute în prezenta normă duce la respingerea cererii pentru avizare ca auditor financiar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2).

(2) Decizia A.S.F. de respingere, scrisă și motivată, se comunică în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii acesteia și poate fi contestată în termen de maximum 30 de zile de la data comunicării ei, în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 15. - O nouă solicitare de avizare poate fi adresată A.S.F. numai dacă au fost remediate deficiențele care au constituit motivele de respingere a cererii inițiale.

Art. 16. - Orice modificare a informațiilor și/sau a documentelor care au stat la baza avizării auditorului financiar va fi comunicată de către acesta A.S.F. în termen de 5 zile lucrătoare de la data producerii modificării.

Art. 17. - (1) Ulterior dobândirii calității de auditor financiar avizat pentru exercițiul financiar respectiv de A.S.F., acesta va notifica, în termen de maximum 15 zile de la data încheierii, contractele aferente misiunilor de audit, cu completarea corespunzătoare a declarațiilor care reflectă situațiile de incompatibilitate, prevăzute în anexele nr. 2, 3 și 4 ale prezentei norme, și a chestionarului - anexa nr. 5, actualizate, dacă au intervenit modificări ale informațiilor furnizate la avizare. În situația în care nu au intervenit modificări, auditorul financiar va transmite A.S.F. o declarație pe propria răspundere, sub semnătură olografă, în acest sens.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private.

Art. 18. - (1) Auditorii financiari avizați de către A.S.F. sunt incluși în cadrul listelor existente pentru fiecare sector de supraveghere financiară.

(2) A.S.F. actualizează la finalul fiecărei luni lista auditorilor financiari avizați pe sectoare de supraveghere financiară și/sau o listă comună, ultima actualizare a acesteia fiind la data de 31 octombrie, și asigură publicarea pe site.

Art. 19. - (1) Entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația desemnării auditorului financiar din listele menționate la art. 18 și notificării A.S.F. în acest sens.

(2) În cazul schimbării auditorului financiar/desemnării unui nou auditor financiar ca urmare a încheierii misiunii de audit financiar, entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) vor transmite A.S.F., în termen de 15 zile de la data adoptării hotărârii, o notificare din care să rezulte motivele desemnării unui nou auditor financiar.

Art. 20. - A.S.F. retrage avizul acordat auditorului financiar care efectuează misiuni de audit la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2), în următoarele condiții:

a) dacă acesta a fost obținut pe baza unor informații sau documente false, eronate care au indus în eroare A.S.F.;

b) dacă auditorului financiar i-a fost retrasă calitatea de auditor de către C.A.F.R. ulterior obținerii avizării;

c) la solicitarea auditorului financiar sau la cererea expresă a C.A.F.R., susținută de o fundamentare întemeiată;

d) în situația în care nu mai sunt îndeplinite condițiile care au fost avute în vedere la avizarea auditorului financiar;

e) în cazul constatării nerespectării prevederilor prezentei norme;

f) dacă auditorul financiar nu a sesizat A.S.F. privind cauza/cauzele care a/au condus la situația în care entitatea supusă auditului a intrat în procedură de administrare specială, dacă acestea erau în aria de cuprindere a activității de audit financiar.

CAPITOLUL III

Alte dispoziții privind auditorul financiar

Art. 21. - Auditorii financiari care efectuează misiuni de audit financiar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația de a respecta următoarele dispoziții:

a) perioada de auditare a unei entități de către același auditor financiar este de maximum 5 ani consecutivi, perioadă care poate fi prelungită de către A.S.F. numai cu respectarea legislației sectoriale în vigoare la solicitarea auditorului financiar în baza unei analize fundamentate a activității desfășurate de către acesta și în baza unei recomandări din partea C.A.F.R.;

b) auditorii financiari, în timpul exercitării atribuțiilor într-o entitate care au legături strânse cu o societate la care efectuează auditul financiar, informează A.S.F. despre aspectele care au legătură cu societatea auditată, la solicitarea A.S.F. sau la momentul constatării acestor aspecte care sunt prevăzute la art. 26 alin. (1) lit. a), b) și c);

c) orice înlocuire a partenerului-cheie de audit în cadrul perioadei în care entitatea auditată are un contract încheiat cu auditorul financiar va fi notificată atât entității auditate, cât și A.S.F., în termen de 5 zile de la producerea acesteia. Notificarea va fi însoțită de documentele aferente conform prevederilor art. 8;

d) partenerul-cheie de audit are obligația de a aloca resurse suficiente actuarului desemnat în echipa de audit astfel încât să se asigure calitatea misiunii de audit efectuată cu respectarea cerințelor standardelor de audit; un actuar care acceptă o lucrare în cadrul misiunii de audit trebuie să respecte standardele profesionale și de etică ale profesiei de actuar, având obligația de

a aloca suficient buget de timp pentru a nu afecta calitatea analizelor actuariale necesare îndeplinirii misiunii de audit; actuarul desemnat în echipa de audit nu poate accepta participarea în cadrul misiunilor de audit dacă bugetul propriu de timp nu îi permite alocarea timpului necesar îndeplinirii corecte și la timp a lucrărilor care îi revin;

e) partenerul-cheie de audit nu va ocupa un post de conducere în cadrul entității auditate înainte de scurgerea unei perioade de cel puțin 2 ani de la data demisiei sau finalizării contractului cu respectiva entitate, în acest sens partenerul-cheie va transmite A.S.F. o declarație cu privire la respectarea acestor prevederi, împreună cu documentația aferentă notificării fiecărui contract de audit;

f) din echipa de audit nu va putea face parte în calitate de actuar o persoană care se află într-o relație contractuală de tip angajat/colaborator cu o societate de asigurare și/sau reasigurare autorizată în România, cu fonduri de pensii administrate privat și administratorii acestora, cu fonduri de pensii facultative și administratorii acestora sau cu orice altă entitate care indiferent de obiectul de activitate face parte din același grup cu entitatea supusă auditului financiar;

g) auditorul financiar nu poate delega răspunderea privind activitatea specifică, iar încredințarea executării anumitor obligații către un terț nu îl exonerează de răspundere.

Art. 22. - (1) Auditorul financiar care efectuează auditarea situațiilor financiare anuale/consolidate ale entităților prevăzute la art. 1 alin. (2) are obligația întocmirii unui raport de audit în conformitate cu standardele internaționale de audit adoptate de către C.A.F.R.

(2) Raportul de audit trebuie să fie datat, semnat atât de partenerul cheie al misiunii de audit financiar, cât și de reprezentantul legal și să conțină în clar numele persoanei care l-a întocmit, precum și numărul individual de înregistrare în Registrul public deținut de C.A.F.R.

Art. 23. - Auditorii financiari care efectuează misiuni de audit la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) trebuie să respecte următoarele dispoziții privind încheierea contractului de audit și onorariile de audit:

a) contractul de audit se încheie până la data de 31 octombrie a anului în curs, astfel încât să intre în vigoare începând cu data de 1 ianuarie a anului următor;

b) prețul contractului de audit se stabilește în moneda agreată între părți, cu excepția contractelor de audit încheiate de către fondurile de pensii administrate privat și fondurile de pensii facultative, pentru care prețul se stabilește în lei;

c) este interzisă modificarea clauzei contractului cu privire la preț în cursul unui an calendaristic pentru contractele de audit încheiate de către fondurile de pensii administrate privat și fondurile de pensii facultative;

d) în cazul în care contractul de audit se prelungește, se notifică A.S.F. în termen de 15 zile de la data prelungirii contractului.

Art. 24. - Administratorii fondurilor de pensii private au obligația să depună spre avizare la A.S.F., în termen de 15 zile de la încheierea contractului de audit sau de la data modificării acestuia, modificările prospectului schemei de pensii private referitoare la contractul de audit.

Art. 25. - Auditorii financiari care efectuează misiuni de audit pentru entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au cel puțin următoarele obligații:

a) să analizeze cu comitetul de audit măsurile de protecție ce se impun pentru reducerea amenințărilor la adresa independenței lor și să confirme anual în scris comitetului de audit independența față de entitatea auditată;

b) să comunice anual Comitetului de audit serviciile suplimentare prestate entității auditate.

Art. 26. - (1) Auditorii financiari care efectuează auditul financiar al entităților prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația de a informa A.S.F. la momentul constatării unor aspecte semnificative care pot avea una din următoarele consecințe:

a) încălcarea legii și/sau a reglementărilor ori actelor emise în aplicarea acestora, prin care sunt stabilite condițiile de autorizare și de desfășurare a activității entității auditate;

b) afectarea situației patrimoniale a entității;

c) potențiale riscuri de discontinuitate în desfășurarea activității;

d) exprimarea unei opinii cu rezerve asupra situațiilor financiare anuale/consolidate ale entității sau refuzul de a furniza o opinie.

(2) Informațiile menționate la alin. (1) sunt transmise de către auditorii financiari și conducerii entității auditate.

Art. 27. - (1) Auditorii financiari care efectuează misiuni de audit la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) au obligația de a transmite A.S.F., în termen de 30 de zile de la finalizarea raportului de audit, scrisoarea adresată conducerii entității auditate, denumită scrisoare către conducere.

(2) În situația în care nu a fost emisă o astfel de scrisoare către conducere, auditorul financiar va transmite A.S.F. în termenul prevăzut la alin. (1) o comunicare scrisă în acest sens, cu prezentarea motivelor pentru care aceasta nu a fost emisă.

(3) Entitatea auditată, prin reprezentantul legal, are obligația de a informa A.S.F. cu privire la planul de măsuri adoptat care va cuprinde modalități și termene concrete pentru realizarea recomandărilor formulate de către auditorul financiar în scrisoarea către conducere prevăzută la alin. (1), în termen de 30 de zile de la emiterea recomandărilor.

Art. 28. - Auditorii financiari furnizează, la solicitarea A.S.F., orice detalii, clarificări, explicații, inclusiv rapoarte referitoare la activitatea de audit desfășurată pentru entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2).

Art. 29. - (1)A.S.F. are acces la orice documente sau rapoarte întocmite de auditorii financiari pe parcursul misiunii de audit financiar.

(2)A.S.F. asigură confidențialitatea informațiilor conținute în raportul de audit, precum și a altor informații primite pe parcursul misiunii de audit, cu excepția celor de natură penală.

(3)Transmiterea către A.S.F. a informațiilor prevăzute la alin. (2) nu constituie o încălcare a obligației de păstrare a secretului profesional care revine auditorului financiar, potrivit legii/codului etic/clauzelor contractuale, și nu atrage răspunderea auditorului financiar sau a membrilor echipei de audit.

CAPITOLUL IV Comitetul de audit

Art. 30. - (1) Entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) care fac parte din categoria entităților de interes public au obligația constituirii unui comitet de audit, format din membri neexecutivi ai consiliului de administrație și/sau de supraveghere și/sau din membri desemnați de adunarea generală a acționarilor, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

(2) Componența comitetului de audit, precum și orice modificare intervenită vor fi transmise A.S.F. în termen de 15 zile de la data constituirii comitetului de audit sau de la data modificării componenței acestuia.

Art. 31. - Auditorul financiar are obligația de a raporta comitetului de audit cu privire la aspectele esențiale care rezultă în urma misiunii de audit și, în special, cu privire la deficiențele semnificative ale controlului intern în ceea ce privește procesul de raportare financiară.

Art. 32. - Comitetul de audit se va întruni ori de câte ori este necesar, dar cel puțin de două ori pe an, pentru analizarea raportului de audit și/sau a opiniei auditorului financiar cu privire la aspectele esențiale care rezultă din auditul financiar, precum și cu privire la procesul de raportare financiară și va recomanda măsurile ce se impun.

Art. 33. - Entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) trebuie să asigure accesul membrilor comitetului de audit la orice informații sau înregistrări necesare îndeplinirii atribuțiilor ce le revin.

Art. 34. - (1)Atribuțiile și regulile de funcționare aplicabile comitetului de audit sunt prevăzute de prezenta normă și de legislația națională în vigoare.

(2) În sensul prevederilor alin. (1) și fără a aduce atingere responsabilității membrilor organelor de administrație, de conducere sau de supraveghere ori a altor membri care sunt numiți de adunarea generală a acționarilor din cadrul entității auditate, comitetul de audit are, printre altele, următoarele atribuții:

a) monitorizarea procesului de raportare financiară;

- b) monitorizarea eficacității sistemelor de control intern, de audit intern, după caz, și de management al riscurilor din cadrul entității;
- c) monitorizarea auditării situațiilor financiare individuale anuale/consolidate;
- d) verificarea și monitorizarea independenței auditorului financiar, în special în legătură cu prestarea de servicii suplimentare către entitate.

Art. 35. - (1)Comitetul de audit al entității auditate va întocmi un raport anual privind activitatea desfășurată potrivit atribuțiilor sale, care va cuprinde și recomandările formulate și adresate consiliului de administrație/consiliului de supraveghere cu privire la controlul intern, auditul intern și auditul financiar.

(2) Raportul anual al comitetului de audit, semnat de către membrii acestuia, va fi transmis către A.S.F. în termen de 6 luni de la încheierea exercițiului financiar.

CAPITOLUL V

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 36. - (1)Prevederile prezentei norme se completează cu dispozițiile privind auditul financiar din legislația aplicabilă pieței asigurărilor-reasigurărilor.

(2) Dispozițiile referitoare la avizarea auditorilor financiari pentru a efectua audit financiar la entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) nu se aplică auditorilor financiari, persoane juridice, care sunt deja avizați la momentul intrării în vigoare a prezentei norme.

(3) Cererile auditorilor financiari care solicită avizarea ca auditori financiari ai entităților prevăzute la art. 1 alin. (2), depuse la A.S.F. și nesoluționate până la intrarea în vigoare a prezentei norme, se soluționează de A.S.F. conform prevederilor în vigoare la data depunerii acestora.

Art. 37. - Entitățile menționate la art. 1 alin. (2) au obligația încadrării în prevederile art. 30 și a notificării A.S.F. cu privire la componența Comitetului de audit în termen de maximum 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei norme.

Art. 38. - În vederea asigurării calității activității desfășurate de către auditorii financiari la nivelul entităților prevăzute la art. 1 alin. (2) va fi asigurată o colaborare permanentă între A.S.F. și C.A.F.R.

Art. 39. - În cazul constatării nerespectării prevederilor prezentei norme de către auditorii financiari, A.S.F. informează C.A.F.R. și solicită adoptarea măsurilor care se impun pentru remedierea situației.

Art. 40. - Nerespectarea de către entitățile prevăzute la art. 1 alin. (2) a prevederilor prezentei norme se sancționează conform legislației specifice în materie.

Art. 41. - Anexele nr. 1-5 fac parte integrantă din prezenta normă.

Art. 42. - (1) Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, în Buletinul A.S.F. și pe site-ul A.S.F. și intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2016.

(2) Prevederile referitoare la raportul de audit se aplică începând cu situațiile financiare anuale ale exercițiului financiar 2016.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei norme se abrogă Norma nr. 21/2014 privind activitatea de audit financiar la entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 802 din 4 noiembrie 2014.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Mișu Negrițoiu

București, 21 decembrie 2015

Nr. 27

CERERE pentru avizarea auditorului financiar

Auditor financiar, persoană juridică, cu sediul/domiciliul în, solicit avizarea în vederea desfășurării activității de audit financiar la entități autorizate, reglementate și supravegheate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară din Sectorul, respectiv la*

1.Datele de identificare ale auditorului financiar:

Denumirea auditorului financiar, persoană juridică

.....

Forma juridică

.....

Adresa sediului social

.....

Codul de înregistrare fiscală

.....

Numărul certificatului/autorizației de funcționare eliberate de Camera Auditorilor Financiari din România

Informații de contact (telefon, fax, e-mail)

.....

2.Date privind reprezentantul legal al auditorului financiar, persoană juridică

Numele și prenumele

.....

Funcția

.....

Informații de contact (telefon, fax, e-mail)

.....

3.Date privind actuarul (salariat sau colaborator cu contract de prestări servicii la auditorul, persoană juridică):

Numele și prenumele

.....

Funcția

.....

4.Date privind expertul în auditarea sistemelor informatice care deține certificarea CISA "Certified Information Systems Auditor" (salariat sau colaborator cu contract de prestări servicii la auditorul financiar, persoană juridică):

Nume și prenume

.....

Funcția

.....
5. Informații suplimentare care ar putea fi considerate relevante pentru activitatea auditorului financiar:

.....
Subsemnatul, cunoscând prevederile privind falsul în declarații din Codul penal, declar pe propria răspundere, sub sancțiunea legii, că toate răspunsurile sunt complete și conforme cu realitatea și că nu există alte fapte relevante asupra cărora Autoritatea de Supraveghere Financiară ar trebui informată. Totodată, în numele auditorului financiar - persoană juridică pe care îl reprezintă/în nume propriu, mă angajez să comunic Autorității de Supraveghere Financiară orice modificare privind informațiile furnizate.

Reprezentant legal al auditorului financiar, persoană juridică

.....
(numele și prenumele)

.....
(semnătura și ștampila)

*Se va completa în conformitate cu prevederile art. 5-8 și art. 10, din prezenta normă, după caz.

DECLARAȚIE*)

Subsemnatul, (numele și prenumele), reprezentant legal al (denumirea auditorului financiar, persoană juridică), propus pentru realizarea auditului financiar la entitatea**) (denumirea entității), declar că auditorul financiar menționat nu se află în vreuna dintre situațiile de incompatibilitate ori de conflict de interese prevăzute de legislația în vigoare.

Data

Numele și prenumele

Nr. din registrul Camerei Auditorilor Financiari din România

*) Această declarație va fi completată și semnată de reprezentantul legal al auditorului financiar care a primit propunerea de a efectua misiunea de audit la entitate. Nu sunt acceptate declarațiile semnate prin reprezentare.

***) Nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private.

DECLARAȚIE

Subsemnatul, (numele și prenumele), partener-cheie de audit al (denumirea auditorului financiar, persoana juridică), propus pentru realizarea auditului financiar la entitatea* (denumirea entității):

- declar că nu mă aflu într-o situație de incompatibilitate ori de conflict de interese prevăzută de legislația în vigoare;

- declar că nu mai dețin calitatea de partener-cheie de audit/dețin calitatea de partener-cheie de audit pentru următoarele entități:

Data

Numele și prenumele

Nr. din registrul Camerei Auditorilor Financiari din România

* Nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private.

DECLARAȚIE

Subsemnatul, (numele și prenumele), actuar al (salariat/colaborator cu contract prestări servicii) al (denumirea auditorului financiar, persoană juridică), propus pentru realizarea auditului financiar la entitatea* (denumirea entității), declar că nu mai fac parte din nicio echipă de audit.

Data

Numele și prenumele

Nr. din registrul actuarilor

* Nu se aplică entităților care activează pe piața sistemului de pensii private.

CHESTIONAR* pentru auditorul financiar

Chestionarul se întocmește potrivit acestui model, în formă tehnoredactată; este obligatoriu să se răspundă la toate întrebările. Nu sunt acceptate chestionarele semnate prin reprezentare.

1. Identitatea auditorului financiar (Se vor indica: denumirea, forma juridică, adresa sediului social, codul unic de înregistrare și numărul certificatului/autorizației de funcționare eliberate de Camera Auditorilor Financiar din România.)

.....

2. Identitatea reprezentantului legal al auditorului financiar, persoană juridică (Se vor indica: numele, prenumele, funcția, informațiile de contact - adresă, telefon, e-mail.)

.....

3. Identitatea auditorului financiar, partener-cheie de audit (Se vor indica: numele, prenumele, funcția, informațiile de contact - adresă, telefon, e-mail.)

.....

4. Identitatea actuarului/actuarilor din echipa de audit ce va/vor participa la auditul financiar al entității (Se vor indica: numele, prenumele, informațiile de contact - adresă, telefon, e-mail.)

.....

5. Identitatea expertului/expertilor în auditarea sistemelor informatice care deține/dețin certificarea CISA "Certified Information Systems Auditor" ce va/vor participa la auditul financiar al entității (Se vor indica: numele, prenumele, funcția, informațiile de contact - adresă, telefon, e-mail.)

.....

6.Să se menționeze entitatea la care auditorul financiar, persoană juridică, a coordonat sau a participat în cadrul misiunilor sale de audit la auditarea situațiilor financiare anuale individuale și/sau consolidate, cu precizarea exercițiilor financiare pentru care acestea au fost întocmite.

.....

7.Să se precizeze dacă în ultimii 10 ani vreuna dintre entitățile la care auditorul financiar, persoană juridică, a prestat servicii de audit financiar a făcut obiectul unei proceduri de reorganizare judiciară/faliment/lichidare/administrare specială/redresare financiară. În caz afirmativ, să se prezinte toate detaliile.

.....

8.Să se menționeze dacă în ultimii 10 ani auditorul financiar, persoană juridică, sau dacă acționarii/asociații auditorului financiar, persoană juridică, a/au făcut obiectul, în România ori în străinătate, al vreunei anchete sau proceduri profesionale, disciplinare, administrative ori judiciare, care s-a încheiat cu vreo sancțiune, ori face/fac în prezent obiectul unor astfel de anchete sau proceduri.

.....

9.Dacă da, să se prezinte detalii complete, indiferent dacă între timp a intervenit o reabilitare.

.....

Se vor indica: autoritatea care a dispus sancționarea, fapta sancționată, sancțiunea și data aplicării acesteia.

10.Să se menționeze dacă auditorul financiar, persoană juridică, sau reprezentantul legal al auditorului financiar, persoană juridică, a/au fost condamnați pentru infracțiuni de corupție, spălare de bani, infracțiuni contra patrimoniului, abuz în serviciu, luare sau dare de mită, fals și uz de fals, deturnare de fonduri, evaziune fiscală, primire de foloase necuvenite, trafic de influență, mărturie mincinoasă, infracțiuni prevăzute de legislația specială privind societățile comerciale, insolvența sau protecția consumatorilor ori pentru orice alte fapte relevante.

.....

11.Să se prezinte entitățile la care auditorul financiar menționat la pct. 1 a efectuat în ultimii 5 ani sau efectuează în prezent misiuni de audit financiar.

.....

12.Să se prezinte entitățile la care partenerul-cheie de audit a efectuat în ultimii 5 ani misiuni de audit, cu precizarea misiunilor de audit date în responsabilitate.

.....

13.Menționați orice informații suplimentare care ar putea fi considerate relevante pentru activitatea auditorului financiar menționat la pct. 1.

.....

14.Subsemnatul, cunoscând prevederile privind falsul în declarații prevăzute de Codul penal, declar pe propria răspundere, sub sancțiunea legii, că toate răspunsurile sunt complete și conforme cu realitatea și că nu există alte fapte relevante asupra cărora Autoritatea de Supraveghere Financiară ar trebui informată. Totodată, în numele auditorului financiar -

persoană juridică pe care o reprezint/în nume propriu, mă angajez să comunic Autorității de Supraveghere Financiară orice modificare privind informațiile furnizate.

Reprezentant legal auditor financiar, persoană juridică

Data

Numele și prenumele

Nr. din registrul Camerei Auditorilor Financieri din România

Semnătura și ștampila

*Chestionarul se va completa după caz (auditor financiar persoană juridică/auditor financiar persoană fizică) și se va păstra confidențialitatea informațiilor cuprinse în răspunsurile primite, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.